

Jožef Podmilšak, slovenski pisatelj.

(Spisal B.)

Jožef Podmilšak se je porodil 25. sušca l. 1845. v Krašnji na Gorenjskem. Župnikoval je tu več let slovenski pisatelj Jurij Varl, ki je

J. Podmilšak
kot dijak.

prostovoljno poučeval mladino, ker šole ni še bilo. Spoznavši mladega Podmilšaka, pregovoril je njegove stariše, da so ga poslali v ljubljanske šole. Sam ga je toliko poučil, da je v Ljubljani vstopil kar v četrty razred deške šole in leto dnij pozneje (1860) v prvi gimnazijski razred. Tu je ostal do sedme šole. Ker sta uprav tedaj (1867) propadla pri deželnozborski volitvi dva narodna poslanca, napravili so dijaki neki večer pred palačo dež. predsednika „mačjo muziko“. Zaradi tega so po vplivu užaljenega

gospoda jako veliko dijakov potrdili v vojake. Tudi Podmilšak je bil med njimi. Zameniti je moral knjige z vojaško puško.

Prišel je kot topničar na Ogersko v Komorn. Njegovo šibko telo ni bilo ustvarjeno za vojaštvo. Mnogo je trpel telesno in tudi duševno, a ni si mogel pomagati. Tu je dobil kal bolezni, ki ga je spravila v prerani grob. Postal je kmalu nadtopničar in pozneje narednik. Čez par let se je preselil v Brno na Moravsko, kjer pa ni ostal dolgo.

L. 1870. je dobil odpust in prišel v Ljubljano. Nekaj tednov pozneje se mu je ponudila služba pri trgovskem opravniku Pesjaku v Celovcu, katero je tudi sprejel. A že koncem

leta 1871. je prišel nazaj v Ljubljano kot praktikant deželnega odbora. Jeseni l. 1872. je šel v Trst učiti se brzojavstva. O novem letu 1874. je bil nameščen kot brzojavni pomočnik v Brežicah, potem pa v Št. Jerneju na Dolenjskem, a v kratkem je bil imenovan c. kr. brzojavnim pristavom v Trstu.

Rahlo njegovo zdravje je prav tedaj hitro pojemalo. Prišel je v Kamnik k svojemu sošolcu in prijatelju, kapelanu Ivanu Kljunu, da bi se tu pozdravil. A kamniški zrak je bil zanj preoster. Meseca listopada je šel v Trst v svojo službo. Toda ko je v Ljubljani šel z nekim prijateljem skozi „Zvezdo“, udrila se mu je kri uprav tam pred Radeckega spomenikom. Prenesli so nevarno bolnega v Slonov hôtél in od tod nekaj dnij pozneje v deželno civilno bolnišnico, kamor si je sam želel priti. Kri so mu sicer ustavili, a ure so se mu vendarle iztekle. Udan v božjo voljo, prejemši sv. zakramente, izdihnil je svojo blago dušo prav pred dvajsetimi leti, na sveti večer dné 24. grudna l. 1874., šele v 30. letu svoje dôbe.

Pri sv. Krištofu leži na njegovem grobu skromna plošča z napisom:

Andrejčkov Jože. Umrl l. 1874.

Podmilšak je bil čudovito plodovit pisatelj. V desetih letih je priobčil nad sto različnih spisov, izvirnih in poslovenjenih. Kot dijak se je učil s posebnim zanimanjem češčine in poljščine. Pisateljevati je jel že kot četrtošolec in priobčeval svoje spise v „Glasniku“. Dasi se z Antonom Janežičem nista osebno poznala, vendar sta si pogosto dopisovala. Janežič je do svoje smrti mnogo uplival na mladi talent. Podmilšak je kot pisatelj najbolj znan z imenom „Andrejčkov Jože“; le malo spisov je podpisal s polnim imenom ali s črkama J. P.

Dopisoval je v vse tedanje leposlovne časnike slovenske: bil je sotrudnik „Glasniku“, „Besedniku“, „Zori“; podpiral je marljivo družbo sv. Mohorja in Matico Slovensko. Njegove iz-